

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Gyöngyösi Károly Róbert Campus

**Az egyéni vállalkozás indításával kapcsolatos tervezési,
szervezési feladatok, különös tekintettel a számviteli teendőkre
vonatkozóan**

Konzulens
Dr. Tóth Eszter Ilona
egyetemi docens

Készítette
Sütő Petra
pénzügy és számvitel szak
adóigazgatási szakirány
levelező tagozat

2023

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	1
1. EGYÉNI VÁLLALKOZÁS LÉTREHOZÁSÁNAK ÉS MŰKÖDÉSÉNEK SZABÁLYAI	3
1.1. Az egyéni vállalkozói tevékenység fogalma	3
1.2. Előnyök és hátrányok.....	4
1.3. Az egyéni vállalkozás létrehozásának menete.....	5
1.4. A vállalkozói tevékenység szüneteltetése, megszüntetése	7
2. VÁLASZTHATÓ ADÓZÁSI FORMÁK ÉS AZ AZZAL JÁRÓ KÖTELEZETTSÉGEK	9
2.1. A kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA).....	9
2.1.1. Az adó alapja és mértéke	9
2.1.2. Az adó alanya, alanyiság kezdete és megszűnése	10
2.1.3. Helyi iparüzési adókötelezettség	12
2.2. A személyi jövedelemadó törvény hatálya alá tartozók	12
2.2.1. Az átalányadózás	13
2.2.2. A vállalkozói jövedelem szerinti adózás	16
2.2.3. Alanyi adómentesség választásával és az általános forgalmi adóval kapcsolatos szabályok	17
3. A VÁLLALKOZÁS INDÍTÁSÁNAK SZAKASZAI ÉS KÖLTSÉGEI	20
3.1. Tervezési és szervezési szakasz és az induló költségek	20
3.2. Megvalósítás szakasza és költségei	23
4. A VÁLLALKOZÁS KÖNYVVEZETÉSE ÉS NYILVÁNTARTÁSA	25
4.1. Alapnyilvántartások	25
4.2. Részletező nyilvántartások	26
5. ESETTANULMÁNY EGY KLÍMASZERELŐ VÁLLALKOZÁSRÓL	30
5.1. A vállalkozás bemutatása.....	30
5.2. A vállalkozás elindítása a Webes Ügysegéd segítségével	33
5.3. A vállalkozás költségei	34
5.4. A vállalkozás értékelése.....	37
6. KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	38
7. ÖSSZEFOGLALÁS	39
8. IRODALOMJEGYZÉK.....	41

9. TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE.....	43
10. ÁBRÁK JEGYZÉKE.....	44
11. NYILATKOZATOK.....	45

BEVEZETÉS

Szakdolgozatomat az egyéni vállalkozás indításával kapcsolatos tervezési, szervezési feladatok, különös tekintettel a számviteli teendőkre című témából készítettem. A választásom azért esett erre a témára, mert a témaválasztási időszak előtt indította el a férjem az egyéni vállalkozását, így az indítási folyamatnál és az előtte történő tervezési, szervezési folyamatokban is részt vettem. Úgy gondolom, hogy ez a témakör számos embert érinthet, akik egyéni vállalkozóként akarnak tevékenykedni, de sokan kevés, téves vagy éppen semmilyen információval nem rendelkeznek a számviteli teendőkről, amely a későbbiekben megnehezíti a tevékenységük gyakorlását.

Az egyéni vállalkozói vállalkozási forma nagyon népszerű ma Magyarországon. Egészen 2022-ig a KATA törvény módosításáig akár mellék-, akár főállásban dolgozott valaki egyéni vállalkozóként, de az egyéni vállalkozások száma minden évben nőtt. A módosítások után több egyéni vállalkozás, akik a KATA törvény szerint adóztak, szünetelteti, vagy meg is szünteti vállalkozását, valamint kevesebb ember indítja el így a vállalkozását.

Szakdolgozatom célja, hogy egy átlátható képet nyújtsak az induló egyéni vállalkozóknak és azon emberek számára, akik eddig semmilyen, esetleg hiányos vagy téves információkkal rendelkeztek az egyéni vállalkozás indításakor felmerülő szervezési, tervezési feladatokról, valamint a számviteli teendőkről. Fontosnak tartom, hogy a témában nem jártas emberek is megértsék az egyéni vállalkozás pénzügyeivel kapcsolatos információkat.

Dolgozatom felépítésében arra törekedtem, hogy teljesen a legelejéről, vagyis az alapoktól induljak el, mint például, hogy mi az egyéni vállalkozói tevékenység fogalma, milyen előnyei és hátrányai lehetnek egy egyéni vállalkozásnak. Majd áttérek az egyéni vállalkozás indításának menetére, hogyan és milyen feltételekkel lehet szüneteltetni, illetve megszüntetni a vállalkozást.

Egy viszonylag hosszabb részben a hatályos jogszabályok segítségével ismertetem azokat az adózási formákat, amelyek közül választhat egy vállalkozó, illetve hogy milyen feltételei vannak a választásnak, és milyen kötelezettségei keletkeznek az adónem kiválasztása után. Ezt követően bemutatom a vállalkozás indításának szakaszait, mire van szüksége az indulónak mind a személyes kompetenciák terén, mind pedig a tárgyi eszközök terén. Majd

a számviteli teendőkre térek ki, melyek nagyon fontosak az elindításkor, valamint a működés során is.

Ezután a szakdolgozatom legfontosabb része következik, melyben egy esetpéldán keresztül bemutatom egy vállalkozás elindulását és működését. Ez a vállalkozás, mint a fejezet elején is említettem, a férjem klímaszerelő vállalkozása. Kitérek a hibákra is, amelyeket működés közben tapasztaltunk meg, és ezek megoldására is.

Egy egyéni vállalkozónak el kell döntenie még a vállalkozás elindítása előtt, hogy melyik adózási formát választja, amely a várható árbevétele alapján megfelelő lenne és fontos tudnia milyen - pénzügyi - kötelezettségekkel fog járni. Ennek eldöntéséhez szeretnék segítséget nyújtani a mi példánkon keresztül.

1. EGYÉNI VÁLLALKOZÁS LÉTREHOZÁSÁNAK ÉS MŰKÖDÉSÉNEK SZABÁLYAI

Ebben a fejezetben bemutatom az egyéni vállalkozás létrehozásának menetét, valamint, hogy milyen működési szabályok vonatkoznak rá. Ehhez fontosnak tartom tisztázni az egyéni vállalkozói tevékenység fogalmát, majd fel szeretném hívni az olvasók figyelmét ezen vállalkozási forma előnyeire és a hátrányaira. Ezek után térek rá a létrehozás menetének bemutatására, amely történhet elektronikus formában és személyesen is egyaránt. Kitérek a vállalkozói tevékenység szüneteltetésére és megszűnésére/megszüntetésére is. A legfontosabb információkat a 2010. január 1-jén hatályba lépett, az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény tartalmazza.

1.1. Az egyéni vállalkozói tevékenység fogalma

A legfontosabb egy vállalkozás létrehozásához, hogy tisztában legyünk azzal, hogy indíthatunk-e egyéni vállalkozást, avagy sem. Ehhez szükséges ismernünk az egyéni vállalkozás/vállalkozó fogalmát, melyet a fent említett törvényben is megtalálunk, de én egy egyszerűbb változatán keresztül mutatom be, hogy azok is könnyebben megérthessék, akik egyáltalán nincsenek tisztában a fogalommal.

Egyéni vállalkozó az a természetes személy, aki üzletszerű gazdasági tevékenységét Magyarországon letelepedés keretében, vagyis ténylegesen és tartósan erre a célra rendszeresített létesítményben (pl. irodában, üzletben) gyakorolja. Egyéni vállalkozás folytatására a magyar, illetve uniós állampolgárokon kívül a külön jogszabályi feltételeknek megfelelő, tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi vagy hontalan természetes személyek is jogosultak. (KOVÁCS et al. 2021)

Nem lehet egyéni vállalkozó kiskorú személy, aki cselekvőképességet érintő gondnokság alatt áll, akit a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény alapján bűncselekmény miatt jogerősen végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, aki egyéni cég tagja vagy gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja. (2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről 2023)

Az egyéni vállalkozók önálló tevékenységet végeznek, amely közben munkabér jellegű jövedelmet fizetnek önmaguknak, valamint vállalkozóként költségeket viselnek el. (LAKATOS 2013)

Az egyéni vállalkozás egyetlen személy tulajdonában áll, aki egyedül dönt, és egymaga fekteti be a működéshez szükséges tőkét, a teljes nettó bevétel az ő tulajdonát képezi, valamint ő felel a vállalkozással szemben támasztott kötelezettségekért és azok teljesítéséért is. Tulajdonképpen az egyéni vállalkozás és maga a vállalkozó egy és ugyanaz, amely adózási szempontból nagyon fontos, hiszen így nem feltétlenül választódik szét a vállalkozás és a vállalkozó vagyona. (CHIKÁN 2006)

1.2. Előnyök és hátrányok

Az egyéni vállalkozást sokan azért választják, mert számos előnye van. De az előnyök mellett mindig vannak hátrányok is, amelyek megnehezíthetik a vállalkozás elindítását.

Az előnyöket és hátrányokat az 1. táblázatban foglaltam össze, saját véleményem és eddigi tanulmányaim alapján.

1. táblázat: **Az egyéni vállalkozás előnyei és hátrányai**

Az egyéni vállalkozás	
Előnyei	Hátrányai
saját maga főnöke a vállalkozó	teljes vagyonával felel a vállalkozásért
gyors, egyszerű és elektronikus úton (is) történő létrehozás	némely tevékenység csak szakképesítés megléte mellett folytatható
kedvező adózási forma választható	(szinte) folyamatos elérhetőség
nincs szükség alapítói vagyona, törzstőkére	korábban alakult versenytársak
rugalmas időbeosztás	nagy mennyiségű dokumentáció tárolása (otthoni székhely esetén)
egyszerűen megszüntethető	induláshoz nagy tőke szükséges (tevékenységhez szükséges dolgok beszerzése)
bármikor szüneteltethető (bizonyos feltételekkel)	

Forrás: vpont.hu cikke alapján saját szerkesztés

Az egyéni vállalkozást sokan azért választják, mert „jól hangzik”, hogy a saját maga főnöke lehet az ember. Ő vállalja el a munkákat, saját időbeosztása szerint dolgozhat, saját ötleteit könnyen megvalósíthatja a vállalkozásában, valamint nem kell attól tartania, hogy esetlegesen elbocsájtják a munkahelyéről. De emellett hátrány is lehet az, hogy nincs felette olyan személy, aki megmondja, hogy mit és hogyan csináljon, vagyis saját maga egyedül kell megoldania minden helyzetet.

Nagy előnye ennek a formának az is, hogy nem kell az alapításához meglévő tőke, de viszont ezzel szemben hátrány az, hogy a tevékenység folytatásához szükséges dolgokat saját magának kell beszereznie, amihez sok esetben a vállalkozó külső segítséget vesz igénybe, pl.: hitelt vesz fel. (<https://www.vpont.hu/szakertoi-jelentesek/2011-09-14/egyeni-vallalkozas-alapitas-elonyok-es-hatranynok.html> 2011)

Ha a vállalkozó olyan tevékenységet folytat, amelyet otthonában is végezhet, nem kell azzal törődnie, hogy milyen ruhában dolgozik, mert például egy gyárban kötelezően munkaruházatot kell viselnie a munkavállalóknak.

Az egyéni vállalkozás – amennyiben otthoni székhellyel működik – hátránya, hogy a keletkező dokumentációkat, számlákat, engedélyeket otthon kell tárolnia, és bizony ezek általában nagy mennyiségben keletkeznek. Kell egy olyan helyet kialakítani az otthonában, ahol ezt a nagy mennyiségű dokumentációt elkülönítve tárolja.

További előnyként lehet említeni, hogy az egyéni vállalkozó halála esetén az özvegy vagy az örökös vagy a törvényes képviselő folytathatja a tevékenységet. Ebből ugyanakkor hátrány is keletkezhet, hiszen a vállalkozás eladása nem lehetséges. (DUPCSÁK 2019)

Összességében hatalmas előnye az egyéni vállalkozásnak az, hogy könnyen megszüntethető, és bármikor szüneteltethető, illetve nincs alapítási költség, ugyanakkor nagy hátrány, hogy a teljes vagyonával felel a vállalkozásáért, illetve még az is, hogy a korábban alakult versenytársakkal szemben nehezebb jó hírnevet kelteni, ezáltal lehet, hogy kevesebb vevőt ér el. (KOVÁCSNÉ 2016)

1.3. Az egyéni vállalkozás létrehozásának menete

Az egyéni vállalkozás indításának megkezdését lehetséges elektronikus úton, valamint személyesen is bejelenteni. Előzőhöz szükséges ügyfélkapus regisztráció is, ugyanis a

Webes Ügysegéd alkalmazáson keresztül ügyfélkapus azonosítással történik a bejelentés. Utóbbit pedig a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (későbbiekben: NAV) ügyfélszolgálatain lehet megtenni.

Adóköteles tevékenység végzéséhez szükséges adószámmal rendelkeznie a vállalkozásnak, melynek megállapításához be kell jelentkezni a NAV-hoz.(SZAMKÓ és SÁNDORNÉ ÚJ 2018)

Regisztrációt követően a hatóságokat érintő adminisztratív feladatokat a Webes Ügysegéd felületén lehet megtenni a bejelenteni kívánt változáshoz kialakított elektronikus űrlapok kitöltésével, majd benyújtásával.

A bejelentés, a változás-bejelentés, a szüneteltetés és a megszűntetés bejelentése díjmentes.

Minden esetben tartalmaznia kell a következő adatokat:

- személyes adatok, nyilatkozat, hogy semmilyen kizáró ok nem áll fenn,
- fő, illetve egyéb tevékenységeket, szakmakódot (Önálló Vállalkozók Tevékenységi Jegyzéke, kód szerint megjelölve)
- a székhely, telephely, valamint a fióktelep címét. (2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről 2023)

A bejelentést követő nyilvántartásba vételről a bejelentő értesítést kap. Az elektronikus úton megtett bejelentés akkor tekinthető eredményesnek, vagyis az egyéni vállalkozói tevékenység akkor kezdhető meg, ha az egyéni vállalkozói nyilvántartásban való rögzítése megtörtént. Az erről szóló értesítés a Webes Ügysegéd felületén elérhető, onnan letölthető. A bejelentett adatok ellenőrizhetők az egyéni vállalkozók nyilvántartásának nyilvános lekérdező-felületén.

A NAV az egyéni vállalkozók nyilvántartásába bejelentett adatokról a vállalkozó székhelye szerint illetékes gazdasági kamarát is értesíti. Ettől függetlenül a bejegyzési kérelmet a kamarai nyilvántartásba a vállalkozónak külön kamarai űrlapon kell benyújtania az illetékes területi gazdasági kamarához (továbbiakban: MKIK) 5 munkanapon belül, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarának (továbbiakban: NAK) pedig az agrárgazdasági tevékenység bejelentését követően haladéktalanul. A kamarának korábban bejelentett adatok változását is a kamarai űrlapon kell bejelenteni. A kamarai hozzájárulás évente 5.000 Ft.

Aki üzletszerű gazdasági tevékenységként építőipari kivitelezési tevékenységet kíván folytatni, az ezen szándékát köteles bejelenteni a névjegyzéket vezető MKIK-hoz, ezt 5

munkanapon belül kötelesek megtenni a tevékenységük megkezdésének napja után. (SZABÓ 2023)

Amennyiben az egyéni vállalkozó rendelkezésre áll az adószám, további bejelentési kötelezettsége van az önkormányzati adóhatóság felé, be kell jelentkezni a helyi iparűzési adó alá. A helyi iparűzési adó mértéke 2000. évtől maximum 2 %-a lehet a vállalkozás nettó árbevételének. Ettől az önkormányzatok eltérhetnek, lehet akár 0% is, tehát nem kell helyi iparűzési adót fizetni. (1990. évi C. törvény a helyi adókról 2023)

Amennyiben a vállalkozó nem az alanyi adómentes adózási formát választja, hanem az ÁFA hatálya alá jelentkezik be, úgy köteles bankszámlát nyitni a vállalkozás bejelentését követő 15 napon belül.

1.4. A vállalkozói tevékenység szüneteltetése, megszüntetése

Az egyéni vállalkozás szünetelése egy nagyon kedvező szabály. Jó példa erre a 2019-ben kialakult koronavírus járvány, hiszen több vállalkozó is szüneteltette ez idő alatt a tevékenységét. Az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelése legalább egy hónapig és legfeljebb két évig lehetséges. (SZABÓ 2023)

Amennyiben az egyéni vállalkozó egyéni vállalkozói tevékenységét szüneteltetni kívánja, köteles azt a bejelentési vagy változás-bejelentési úrlapon a nyilvántartást vezető szervnél bejelenteni, akár a tevékenység megkezdésének bejelentésével egyidejűleg, amely a szünetelés tényét és kezdő időpontját az egyéni vállalkozók nyilvántartásába bejegyzi. A szünetelés kezdő napja a bejelentést követő nap. A szünetelés kezdő napja a bejelentést követően nem módosítható. A nyilvántartást vezető szerv a szünetelésről haladéktalanul, elektronikus úton értesíti a Központi Statisztikai Hivatalt (továbbiakban: KSH), a székhely szerint illetékes területi gazdasági kamarát, valamint a Hatóságot.

A szünetelés ideje alatt a vállalkozó nem végezhet vállalkozói tevékenységet, nem vállalhat új kötelezettségeket, de a szünetelésig keletkezett és a szünetelés ideje alatt esedékessé váló fizetési kötelezettségeit köteles teljesíteni. A szünetelés alatt lehetőség van a székhely-változás bejelentésére.

Ha a vállalkozó folytatni kívánja tevékenységét egy változás-bejelentési úrlapon nyújthatja be a nyilvántartást vezető szervnél, melyben nyilatkozni kell arról, hogy az egyéni

vállalkozói tevékenység folytatására előírt feltételeknek továbbra is megfelel. A tevékenység folytatásának kezdő napja a bejelentést követő nap. A nyilvántartást vezető szerv a szünetelés záró napját bejegyzí az egyéni vállalkozók nyilvántartásába, és erről haladéktalanul, elektronikus úton értesíti a KSH-t, a székhely szerint illetékes területi gazdasági kamarát, valamint a Hatóságot. (2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről 2023)

Az egyéni vállalkozói tevékenységre való jogosultság megszűnése a törvény erejénél fogva megszűnik, ha a vállalkozó a tevékenység megszűnését a nyilvántartó szervnek bejelenti, legkorábban a tevékenység megkezdésének bejelentésével egy időben, amely nem lehet korábbi a bejelentést követő napnál, és ez az időpont nem módosítható a bejelentés után. Megszűnik továbbá akkor, ha egyéni céget, vagy korlátolt felelősségű társaságot alapít, vagy ha egyéni cég tagjává válik, a cégbejegyző határozat jogerőre emelkedésének napja előtti napon, vagy ha átruházással szerezte meg az egyéni cég vagyoni betétjét, akkor az átruházás napján.

Szintén megszűnik az egyéni vállalkozás az egyéni vállalkozó halálával, gondnokság alá helyezéséről szóló bírósági határozat jogerőre emelkedésének napján, ha az adóhatóság törölte a vállalkozó adószámát a törlő határozat véglegessé válásának napján, valamint ha az egyéni vállalkozó a törvényben megadott időpontig nem jelentette be az egyéni vállalkozói tevékenység folytatását vagy megszüntetését, a szünetelés kezdőnapját követő három év elteltét követő napon.

Az egyéni vállalkozói tevékenységre való jogosultság megszűnése alapjául szolgáló tényről elektronikus úton kap értesítést a nyilvántartást vezető szerv.

A Hatóság az egyéni vállalkozói tevékenység folytatását megtiltja, ha az egyéni vállalkozás tevékenységének megkezdéséhez szükséges feltételek nem állnak fenn, vagy kizáró ok áll fenn. A nyilvántartást vezető szerv a nyilvántartásból való törlésről és annak időpontjáról haladéktalanul, elektronikus úton tájékoztatja a Központi Statisztikai Hivatal, a székhely szerint illetékes területi gazdasági kamarát, valamint a Hatóságot. (2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről 2023)

2. VÁLASZTHATÓ ADÓZÁSI FORMÁK ÉS AZ AZZAL JÁRÓ KÖTELEZETTSÉGEK

Ez a fejezet a választható adózási formákról fog szólni; a kisadózó vállalkozások tételes adójáról (KATA), a vállalkozói jövedelem szerinti adózásról, valamint az átalányadózásról. A személyi jövedelemadó törvény hatálya alá tartozik az átalányadózás, illetve a vállalkozói jövedelem szerinti adózás, amelyeket a 2.2. alfejezetben ismertetek. Az ezekhez tartozó információkat az 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (továbbiakban: Szja törvény) szóló törvényben találjuk meg.

Minden adózási formánál kitérek az adó alapjára és mértékére, az adó alanyára, az alanyiság kezdetére és megszűnésére, valamint a helyi iparűzési adókötelezettségre.

A 2.2. alfejezet elején ismertetem az Szja törvény szerinti egyéni vállalkozó fogalmát, mely az átalányadózáshoz és a vállalkozói jövedelem szerinti adózáshoz is kapcsolódik.

2.1. A kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA)

A kisadózó vállalkozók tételes adójával (továbbiakban: KATA) kapcsolatos legfontosabb információkat a 2022. évi XIII. törvény a kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló törvény tartalmazza.

Az az egyéni vállalkozó választhatja ezt az adózási formát, aki a 2009. évi egyéni vállalkozásokról szóló törvény alapján tesz eleget adó- és közteher-fizetési kötelezettségeinek.

Véleményem szerint a választható adózási formák közül ez a legszimpatikusabb minden induló vállalkozónak, hiszen ez a legegyszerűbb a három forma közül. A 2022-es törvénymódosítás előtt még választhatott a vállalkozó, hogy mellékállásban vagy főállásban végzi tevékenységét. A módosítás után már csak főállásban lehet valaki egyéni vállalkozó.

2.1.1. Az adó alapja és mértéke

A tételes adó mértéke jelenleg havonta 50.000 Ft, ez a törvény módosítása előtt lehetett 25.000 Ft, illetve 75.000 Ft is. Az új kata rendszerében viszont nincs lehetőség alacsonyabb vagy magasabb összegű tételes adó választására.

Ezt a havi összeget minden megkezdett naptári hónapra vonatkozóan meg kell fizetni, amennyiben fennáll az adóalanyiság. Fizetése a tárgyhónapot követő hónap 12. napjáig esedékes.

Amennyiben az egyéni vállalkozó január 1-jével indítja meg tevékenységét, abban az esetben 18 millió Ft keretösszeg áll rendelkezésére. Ez havonta 1.5 millió Ft bevételt jelent. Ha például a vállalkozó március 1-jével indítja el a vállalkozását, abban az esetben ez az összeg $10 \cdot 1,5$ millió Ft, vagyis 15 millió Ft.

Az ÁFA alanyi adómentesség értékhatára viszont nem növekedett, 12 millió forintig választhatja a vállalkozó az alanyi adómentességet. (SZABÓ 2023)

A törvény 7.§-ának (4) bekezdésében olvasható, hogy ha a vállalkozó ezt a keretösszeget meghaladja 40%-os mértékű különadó megfizetésére kötelezett. (2022. évi XIII. törvény a kisadózó vállalkozók tételes adójáról 2023)

Ezt az összeget az adóévet követő év február 25-éig kell megfizetni, és bevallani a KATA-nyomtatványon.

2.1.2. Az adó alanya, alanyiság kezdete és megszűnése

Az adó alanya a főfoglalkozású egyéni vállalkozó, hogyha a NAV-hoz az erre a célra rendszeresített nyomtatvány alkalmazásával bejelenti, hogy adókötelezettségeit e törvény rendelkezései szerint teljesíti. Ezt a 2023-as évben a „23T101E” jelű nyomtatványon elektronikus benyújtással tehetik meg. Az adóalanyiság létrejöttének nem akadálya, ha az adóalany a bejelentést megelőzően az adóévre az Szja tv. szerinti átalányadózást választotta. A kisadózói adóalanyiság a választás bejelentését követő hónap első napjával jön létre, abban az esetben, ha korábban is egyéni vállalkozó volt az illető és nem kisadózó volt eddig, de szeretne az lenni. Ebben az esetben, ha a vállalkozó március 6-án indítja el vállalkozását, akkor április 1-jétől lesz kisadózó.

Ha a vállalkozó év közben indítja vállalkozását, akkor a bejelentkezéssel egyidejűleg választhatja a kisadózást. Ekkor az egyéni vállalkozó nyilvántartásba vételének napjával jön létre az adóalanyiság. (HVG Kiadó Zrt. 2023., pp. 26-27)

Adóalanyiság választásával egy időben az egyéni vállalkozó bejelenti a nevét, címét, társadalombiztosító azonosító jelét és az adószámát. Ha ezen adatokban változás történik, akkor a változás bekövetkezésétől számított 15 napon belül be kell bejelentenie.

Nem választhatja az adóalanyiságot az, akinek a NAV törölte az adószámát a bejelentés évében vagy az azt megelőző 12 hónapban, vagy aki a bejelentés időpontjában adószám törlés hatálya alatt áll. Az sem választhatja, aki az Önálló vállalkozók tevékenységi jegyzéke (továbbiakban: Övtj.) szerint 6820. Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése besorolású tevékenységből bevételt szerzett az adóalanyiság választásának évében.

Ha a NAV ezen adóalanyiság szerinti adózóként nyilvántartásba vette a vállalkozót levélben tájékoztatja a kisadózót. Ez a tájékoztatás tartalmazza a kisadózó nevét, címét, adószámát, az adóalanyiság megkezdésének dátumát, a tételes adó fizetendő összegét, esedékességét, és hogy melyik bevételi számlaszámra kell utalni, valamint egy rövid ismertetőt az adókötelezettségről. (2022. évi XIII. törvény a kisadózó vállalkozók tételes adójáról 2023)

Az adóalanyiság az alábbi esetekben szűnik meg:

- a bejelentés hónapjának utolsó napjával, ha a kisadózó bejelenti, hogy a későbbiekben nem e törvény szerint adózik,
- az egyéni vállalkozói jogállás megszűnésének napjával, ha az az Evecvtv. szerint szűnik meg,
- az alanyiság megszűnéséről rendelkező határozat véglegessé válása hónapjának utolsó napjával, ha a kisadózó terhére a NAV számla- vagy nyugtaadás elmulasztásáért, be nem jelentett foglalkoztatottért vagy igazolatlan eredetű áru forgalmazásáért bírságot állapít meg,
- adószám törlési határozat véglegessé válása hónapjának utolsó napjával,
- az adóalanyiság megszűnéséről rendelkező határozat véglegessé válása hónapjának utolsó napjával, ha a kisadózó NAV-nál nyilvántartott, végrehajtható, nettó módon számított adótartozása a naptári év utolsó napján meghaladja a 100 ezer forintot azzal, hogy a NAV visszavonja az adóalanyiság megszűnéséről rendelkező határozatát, ha a kisadózó az adótartozását az adóalanyiság megszűnéséről rendelkező határozat véglegessé válásáig megfizeti,
- ha saját vagy bérelt tulajdonú ingatlan bérbeadásával, üzemeltetéséből származó bevételt szerez, a bevétel megszerzését megelőző nappal,

- bevétel megszerzése előtti nappal, ha az Art. szerinti kifizetőtől, vagyis nem magánszemélytől, hanem cégtől, vagy szervezettől szerez bevételt – kivéve a taxis személyszállításból származó bevételt, és a fizetési számlán jóváírt kamatot.

Az adóalanyiság megszűnésének évére és az azt követő 12 hónapra az adóalanyiság ismételten nem választható. (2022. évi XIII. törvény a kisadózó vállalkozók tételes adójáról 2023)

2.1.3. Helyi iparűzési adókötelezettség

2023-tól már nincs külön helyi iparűzési adó szabály katásokra vonatkozóan, rájuk is a kisvállalkozókra vonatkozó szabályok vonatkoznak, melyet a 2.2.1. alfejezetben ismertetek.

2.2. A személyi jövedelemadó törvény hatálya alá tartozók

Mint ahogyan a fejezet elején is említettem az egyéni vállalkozó a Szja törvény rendelkezései szerint a jövedelmét kétféle módon állapíthatja meg. Az egyik módszer a költségek tételes elszámolása alapján a vállalkozói jövedelem szerinti adózás, a másik pedig az átalányadózás. Mielőtt ismertetem a két módszert, fontosnak tartom tisztázni a Szja törvény szerinti egyéni vállalkozó fogalmát.

A Szja törvény szerint egyéni vállalkozó:

- „az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló törvény szerinti egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő magánszemély, az ott rögzített tevékenysége tekintetében azzal, hogy nem minősül egyéni vállalkozónak az a magánszemély, aki az ingatlan-bérbeadási, a magánszálláshely-szolgáltatási tevékenységéből származó bevételére az önálló tevékenységből származó jövedelemre, vagy a tételes átalányadózásra vonatkozó rendelkezések alkalmazását választja, kizárólag a választott rendelkezések szerinti adózási mód alapjául szolgáló bevételei tekintetében,
- a közjegyző a közjegyzőkről szóló törvényben meghatározott tevékenysége tekintetében,
- az önálló bírósági végrehajtó a bírósági végrehajtásról szóló törvényben meghatározott tevékenysége tekintetében,

- az egyéni szabadalmi ügyvivő a szabadalmi ügyvivőkről szóló törvényben meghatározott tevékenysége tekintetében,
- az ügyvéd az ügyvédi tevékenységről szóló törvényben meghatározott tevékenysége tekintetében,
- a szolgáltató állatorvosi tevékenység gyakorlására jogosító igazolvánnyal rendelkező magánszemély e tevékenysége tekintetében.” (1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 2023)

2.2.1. Az átalányadózás

Az átalányadózás egy sajátos jövedelemszámítási módszer, hiszen az átalányban megállapított jövedelmet a Szja törvény által meghatározott költséghányadok figyelembevételével kell megállapítani. (BÉKÉS et al. 2022)

Az átalányadózást 2023-tól nem befolyásolja a tárgyévet megelőző évben szerzett bevétel mértéke. Ettől függetlenül választható. A tárgyévre vonatkozó szabályok viszont továbbra is a minimálbérhez kötődnek, vagyis az az egyéni vállalkozó választhatja, akinek a tárgyévi bevétele nem haladja meg az éves minimálbér tízszeresét (27.840.000 forintot). Azon vállalkozókra, akik egész adóévben kizárólag kiskereskedelmi tevékenységet végeztek rájuk az éves minimálbér ötvenszerese (139.200.000 forint) értékhatár vonatkozik. (HVG Kiadó Zrt. 2023, p. 9) Ezek az összegek arányosításra kerülnek, ha a vállalkozó év közben indítja el a vállalkozását. Amennyiben a rá vonatkozó összeghatárt átlépi, megszűnik az átalányadózás választására való jogosultsága, és át kell térnie a vállalkozói személyi jövedelemadó fizetésére a teljes adóévre vonatkozóan. (1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 2023)

A jövedelem kiszámításához figyelembe kell venni a vállalkozói bevételt, melyet kedvezményekkel nem lehet csökkenteni. A jövedelmet a vonatkozó költséghányad levonásával kapjuk meg. Azokat tekinti bevételnek, melyeket a vállalkozói jövedelem szerinti adózásnál is jövedelemnek tekint, kivéve a vállalkozási tevékenységhez, a fejlesztési célra vagy költségei fedezésére kapott jogszabály vagy nemzetközi szerződés alapján folyósított vissza nem térítendő támogatást.

Átalányadózás esetében a vállalkozó által végzett tevékenység alapján a 2. táblázatban mutatom be a költséghányadokat:

2. táblázat: Az átalányadózás esetében végzett tevékenység alapján elszámolható költséghányadok

Végzett tevékenység	Költséghányad (%)
Bármely tevékenység	40
Ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási, kereskedelmi tevékenység	80
Kiskereskedelmi	90

Forrás: Az 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 53.§-a alapján saját szerkesztés

Ha a vállalkozó olyan tevékenységet kezd folytatni, amely miatt a korábban alkalmazott költséghányad alkalmazására nem jogosult, a változás időpontjában az év első napjára visszamenőleg át kell térnie az alacsonyabb költséghányad alkalmazására. Ha tehát az egyéni vállalkozó korábban a 90%-os költséghányad alkalmazására volt jogosult, de év közben olyan tevékenységet kezdett el folytatni, amely tevékenység a 40%-os költséghányadba tartozik, úgy január 1-éig visszamenőleg a 40%-os költséghányadot kell alkalmaznia.

A 2. táblázatban szereplő költséghányadok segítségével megállapított jövedelem része az összevont jövedelemnek, mely után 15% az adó mértéke.

Az átalányadózó a jövedelme után adóelőleget állapít és fizet meg, melyet negyedévente kell megfizetni és évente kell elszámolni a bevallásban. Amennyiben a jövedelem nem haladja meg az éves minimálbér felét, 2023-ban 1.392.000 forintot, abban az esetben nem kell személyi jövedelemadót fizetni. (KOVÁCS 2023)

Az adóelőleg csökkenthető az első házások kedvezményével és/vagy a családi kedvezménnyel, a 30 év alatti anyák kedvezményével és a 25 év alatti fiatalok kedvezményével az átalányban megállapított jövedelmet terhelő járulékok mértékéig. (KOVÁCS 2023)

Ha a vállalkozó a KATA hatálya alól szeretne átlépni az átalányadózás hatálya alá, azt a 23T101E jelű nyomtatványon tudja megtenni.

Az alanyiság kezdete a bejelentés napjával történik. Év közben kezdőnek kell tekinteni azt az egyéni vállalkozót is, aki az áttérést megelőzően kisadózónak minősült.

Az átalányadózásra való jogosultság megszűnik a határozat véglegessé válásának napjával, ha az egyéni vállalkozó részére a NAV nyugta- vagy számlaadási kötelezettség elmulasztása miatt bírságot állapított meg. (1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 2023)

Az az egyéni vállalkozó, aki az átalányadózását megszünteti, vagy arra való jogosultsága megszűnik, a megszűnés/megszüntetés évére és az azt követő 12 hónapra átalányadózást ismételten nem választhat. (1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 2023)

Jelentősen változott az iparűzési-adóalap egyszerűsített megállapítása. 2023. január 1-jétől a kisvállalkozások egységes szabályrendszert alkalmazhatnak erre. Ennek alapján készítettem a 3. táblázatot, melyben az egyszerűsített iparűzési adófizetés összeghatárait, alapját és a fizetendő összeget tüntettem fel.

3. táblázat: **Az egyszerűsített iparűzési adófizetés bevételi sávjai alapján fizetendő adók összege**

Összeghatár	Adó alapja	Fizetendő adó (2%)
12 millió Ft-ig	2,5 millió Ft	50 ezer Ft
12 és 18 millió Ft között	6 millió Ft	120 ezer Ft
18 és 25 millió Ft között (kizárólag kiskereskedelmet folytató átalányadóznál 18 és 120 millió Ft között)	8,5 millió Ft	170 ezer Ft

Forrás: Egyéni vállalkozók adózása, számvitele kiadvány alapján saját szerkesztés

A helyi iparűzési adókötelezettség tárgya az önkormányzat illetékességi területén végzett vállalkozási tevékenység. (BÉKÉS és HALÁSZ 2021)

A 3. táblázatból láthatjuk, hogy azon egyéni vállalkozók, akik a 12 és 18 millió Ft-os bevételi határon belül vannak, 6 millió Ft összegű adóalappal kalkulálhatnak, amelyet a maximális 2%-os adókulccsal számolva 120 ezer Ft iparűzési adó megfizetésére számíthatnak.

Az adóalapokat napi arányosítással kell meghatározni abban az esetben, ha a vállalkozó adóéve rövidebb 12 hónapnál. (HVG Kiadó Zrt. 2023., p. 40)

Ez a lehetőség a 2022-es adótörvény módosításoknak köszönhetően egyszerűbb lett. Hátránya viszont, hogy nem vehető igénybe rá adómentesség, adócsökkentés, vagy adókedvezmény. Évente egyszer, az adóévet követő év ötödik hónapjának utolsó napjáig (május 31.) kell megfizetnie a vállalkozónak.

2.2.2. A vállalkozói jövedelem szerinti adózás

A nem, vagy nem csak kiskereskedelmi tevékenységet folytató, 15 millió forintos éves árbevételt meghaladó egyéni vállalkozónak nincs érdemi választási lehetősége, mert átalányadózást nem választhat, KATA adózást pedig nem érdemes választania, a jövedelem utáni és az iparüzési adózásban is az alapértelmezett, legbonyolultabb adózási módot kénytelen alkalmazni.

Ezen adózási módot alkalmazó egyéni vállalkozó a vállalkozói tevékenységből származó jövedelmét a vállalkozói bevételből az elismert és igazolt költségek levonásával állapítja meg. (HVG Kiadó Zrt. 2023., p. 6)

A vállalkozói jövedelem egyenlő a kedvezményekkel csökkentett vállalkozói bevétel és a vállalkozói költség különbözetével.

Bevételt csökkentő kedvezmény jár a munkanélküli vagy megváltozott munkaképességű ember foglalkoztatása esetén, vagy ha szakmunkástanulót képez a vállalkozó, valamint a kutatás-fejlesztési tevékenység folytatása esetén. Csökkenthető még a kisvállalkozói kedvezménnyel és a fejlesztési tartalékkal.

Vállalkozói költségként a vállalkozási tevékenység érdekében felmerült kiadások és a kizárólag vállalkozási célt szolgáló tárgyi eszközök, nem anyagi javak értékcsökkenési leírása számolható el, melyekről egyedi nyilvántartást kell vezetni.

Ha a vállalkozó saját személygépjárműve után hajlandó cégautó-adót fizetni, akkor ez esetben az üzemanyag, a fenntartás, javítás költségéből, a járművel megtett összes útból a vállalkozási céllal megtett úttal arányos rész számolható el, melyhez útnyilvántartás vezetése szükséges, de értékcsökkenés nem érvényesíthető.

(<https://bkik.hu/hu/szolgaltatasok/tudastar/adozasi-formak-egyeni-vallalkozokent> 2020)

A helyi iparüzési adó megfizetését kétféle módon teheti meg a vállalkozó ennél az adózási módnál, mégpedig:

1. általános szabályok szerinti adó-megállapítással,
2. egyszerűsített adó-megállapítással.

Általános szabályok szerinti adó-megállapításnál az adó alapja a nettó árbevétel, csökkentve az eladott áruk beszerzési értéke (ELÁBÉ) és a közvetített szolgáltatások értékével, az alvállalkozói teljesítések értékével, az anyagköltséggel.

(https://adozona.hu/2023_as_adovaltozasok/hipa_helyi_iparuzesi_ado_elabe_hipaalap_egy_YQ0VRQ 2023)

Az egyszerűsített adó-megállapítás menetét a 2.2.1. alfejezetben ismertettem.

2.2.3. Alanyi adómentesség választásával és az általános forgalmi adóval kapcsolatos szabályok

Röviden ismertetem az alanyi adómentesség és az általános forgalmi adó (továbbiakban: ÁFA) kötelezettségét. Ugyan az egyéni vállalkozók körében az alanyi adómentesség választása a jellemző, de mint láhattuk, a kata esetében is 12 millió forint az alanyi adómentes határ azon vállalkozóknál, akik egész évben működnek. Az alanyi adómentesség választásának lehetőségével kezdem, majd áttérek az ÁFA kötelezettségre.

Alanyi adómentes az az adóalany, aki valamilyen gazdasági céllal belföldön telepedett le, vagy ezen gazdasági célú letelepedés hiányában lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye belföldön van, jogosult alanyi adómentességet választani.

Alanyi adómentességet választhat az adóalany, ha belföldön és ellenérték fejében teljesített összes termékértékesítésének, szolgáltatásnyújtásának összege nem haladja meg a 12.000.000 forintos értékhatárt, sem a tárgyévét megelőző naptári évben ténylegesen, sem a naptári évben várhatóan és ténylegesen.

Amennyiben az adóalany a tárgyévben választja az alanyi adómentességet, akkor a 12.000.000 forintos értékhatár időarányosan változik. (2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról 2023)

Az alanyi adómentesség megszűnik, ha az adóalany:

- az alanyi adómentességet a tárgyévét követő évre nem kívánja alkalmazni,
- az adóalany jogutódlással megszűnik, de a jogutódra nem teljesülnek az alanyi adómentesség választásának feltételei vagy nem kívánja azt választani, vagy,
- ha a tárgyévben a tényadatok alapján a 12.000.000 forintos értékhatárt meghaladja a bevétele.

Ha ezen utolsó állítás szerint szűnik meg az alanyi adómentességre való jogosultság, akkor az adóalany alanyi adómentes minőségben nem járhat el az olyan termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása esetében sem, amelynek ellenértékével meghaladja az alanyi

adómentesség választására jogosító felső értékhatárt. Az adóalany az alanyi adómentesség megszűnését követő második naptári év végéig nem választhatja ismét az alanyi adómentességet. (2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról 2023)

Az alanyi adómentesség választásáról vagy annak megszűnéséről az adóalanynak nyilatkoznia kell a NAV felé a tárgyévet megelőző év utolsó napjáig.

Az alanyi adómentesség időszakában keletkezett előzetesen felszámított ÁFA levonására nem jogosult, valamint a bevallási kötelezettség alól ugyanolyan szabályok szerint mentesül, mint a kizárólag adólevonásra nem jogosító tevékenységet végző adóalany. (FARKAS és SZÁRAZ 2016)

Az ÁFA alanya az a jogképes személy vagy szervezet, aki saját neve alatt gazdasági tevékenységet folytat. Abban az esetben, ha a gazdasági tevékenység közvetlenül közös tulajdonban és közös használatban levő ingóra vagy ingatlanra, mint ellenérték fejében hasznosítandó dologra irányul, adóalany a tulajdonostársak közössége. (2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról 2023)

A teljesítés helyére különböző esetekben más-más általános szabály vonatkozik. Ezeket a következő felsorolásban ismertetem.

1. Teljesítés helye termék értékesítése esetében: ha a terméket nem adják fel vagy nem fuvarozzák el küldeményként, a termék értékesítésének teljesítési helye az a hely, ahol a termék az értékesítés teljesítésekor jelen van. (2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról 2023)
2. Teljesítés helye szolgáltatás nyújtása esetében: adóalany esetében az a hely, ahol a szolgáltatás igénybevevője gazdasági céllal letelepedett, gazdasági célú letelepedés hiányában pedig ahol lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye van. Nem adóalany esetében ahol a szolgáltatás nyújtója gazdasági céllal letelepedett, gazdasági célú letelepedés hiányában pedig az a hely, ahol lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye van. (2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról 2023)
3. Teljesítés helye termék Közösségen belüli beszerzése esetében: az a hely, ahol a termék - a beszerző nevére szóló rendeltetéssel - a küldeményként megérkezéskor vagy a fuvarozás befejezésekor van. (2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról 2023)

4. Teljesítés helye termék importja esetében: a Közösség azon tagállama, ahol a termék a Közösség területére történő behozatalakor vagy egyéb módon való bejuttatásakor van. (2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról 2023)

Az adófizetési kötelezettség keletkezésére és a fizetendő adó megállapítására vonatkozó általános szabályokat a törvény 55. és 56. §., az adó alapját a termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás, a Közösségen belüli beszerzés és a termék import esetében a 65-76.§. tartalmazza.

Alapvető esetben az adó mértéke az adóalap 27%-a. Ettől eltérő mértékű adók is vannak az 5%-os és a 18%-os mértékű. Abban az esetben, ha a juttatott vagyoni előny pénzben kifejezett összegét úgy kell tekinteni, mint amely fizetendő adót is tartalmaz, annak megállapításához a 27%-os adómérték esetében 21,26%-ot, az 5%-os adómérték esetében 4,76%-ot, a 18%-os adómérték esetében pedig 15,25%-ot kell alkalmazni. (2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról 2023)

A fentebb leírtakat röviden összefoglalva a kata adózási forma feltételei a legkedvezőbbek, de csak olyan egyéni vállalkozó válassza, akinek nincs, vagy minimális a leírható költsége, és csak magánszemélyek lesznek az ügyfelei, valamint az éves bevétele – a szünetelés és az év közbeni indulás figyelembevételével – nem haladja meg a 18.000.000 forintot – szünetelés és év közbeni indulásnál az időarányosított - bevételi értékhatárt. Az alanyi adómentességet pedig az az egyéni vállalkozó válassza, akinek a várható és a tényleges bevétele nem haladja meg a 12.000.000 forintot, vagy ha év közben választja ezt a lehetőséget, akkor az időarányos összeget.

3. A VÁLLALKOZÁS INDÍTÁSÁNAK SZAKASZAI ÉS KÖLTSÉGEI

A vállalkozás indításának három hajtóereje van, mégpedig az üzleti lehetőség azonosítása, az erőforrásigények meghatározása és a vállalkozói motivációk és képességek tisztázása. Ha ezek a feltételek tisztázásra kerülnek, vagy megvalósulnak, akkor eldönthető, hogy érdemes-e vállalkozás indításába kezdeni. (VECSENYI 2011)

A vállalkozás indítása mindenki számára egy hatalmas lehetőség, viszont rengeteg kockázatot rejt magában, amit a vállalkozónak vállalnia kell. Ezekkel nagyon fontos, hogy tisztában legyen, hiszen egy egyéni vállalkozó korlátlanul felel a vállalkozásáért. Ahhoz, hogy valaki elindítson egy vállalkozást, a tervezés, szervezés és a megvalósítás szakaszain kell végigmennie, melyeket a következőkben szeretnék kifejteni bővebben. A tervezési és szervezési szakasz között nem húzódik éles határvonal, sokszor egybe is fonódik, így egy alfejezetben ismertetem a két szakaszt.

A vállalkozás minden esetben valamilyen ötletből születik, és azután ebből formálódik, nő ki valóságos vállalkozássá. McFisch kisvállalati tanácsadó szerint: „Valahol az ötletünk szalvétára történő vázlatos feljegyzése és a tényleges vállalkozás indítása között egy olyan folyamaton kell végigmennünk, melynek segítségével meghatározhatjuk vállalkozásunk sikerét vagy bukását. Gyakran megesik, hogy a friss vállalkozójelöltek izgalmaiban – melyet az adott ötlet határtalan lehetőségeinek felismerése következtében kialakuló eufórikus érzet teremt – megfeledkeznek az ötlet életképességének vizsgálatáról.” (REKETTYE 2012)

3.1. Tervezési és szervezési szakasz és az induló költségek

A tervezési szakasz egyik legfontosabb, egyben kezdeti eleme az ötlet. Vagyis, hogy kitalálja a leendő vállalkozó, hogy milyen tevékenységet is fog végezni. Ezeket az ötleteket rengeteg helyről merítheti. Például a munkahelyéről, ismerőseiktől, más vállalkozóktól, az internet által. Ha megvan az ötlet, akkor nagyon fontos átgondolni azt, hogy ez az ötlet életképes-e, fog-e működni a valóságban, valamint fontos megfogalmazni a vállalkozás célját. A vállalkozás céljának megfogalmazásakor már igazából el is döntötte a vállalkozó, hogy milyen vevőknek akarja a szolgáltatását eladni. (CHIKÁN 2021)

VECSENYI (2011) könyvében igazán jól meg van fogalmazva a vállalkozás életképességének vizsgálata, vagyis az A-teszt.

Az A-teszt öt lépésből áll, melyeket a következő felsorolásban ismertetek, rövid jellemzőivel együtt:

1. lépés: **Piacképesség**; Akkor piacképes egy termék vagy szolgáltatás, hogyha olyan igényeket elégít ki, amelyekre ismétlődő fizetőképes kereslet várható.
 2. lépés: **Versenyképesség**; Ha a várható versenytársak ellenére el tudja adni a termékét vagy szolgáltatását, mert valamilyen szempontból (ár, minőség) kedvezőbb a versenytársaknál.
 3. lépés: **Működőképesség**; Ha képes előállítani a terméket, vagy szolgáltatást nyújtani olyan paraméterek (mennyiség, határidő) alapján, amelyeket a vevő szeretne.
 4. lépés: **Üzletképesség**; Ha a szükséges tőke rendelkezésre áll és a termék vagy szolgáltatás nyereséget termel a vállalkozásnak.
 5. lépés: **Kívánatosság**; Akkor érdemes elindítani egy vállalkozást, ha a vállalkozó számára a vállalkozás működése annyira kíváncsú, hogy azt kellő elszántsággal, szakképzettséggel és elkötelezettséggel meg akarja valósítani és fenn tudja tartani.
- (VECSENYI 2011)

Az életképesség vizsgálatát, vagyis az A-teszt lépéseit az 1. ábrán mutatom be.

1. ábra: Az életképesség vizsgálatának lépései

Forrás: Vecsenyi János A-tesztje alapján saját szerkesztés

Az 1. ábrán látható teszt viszont nem garancia a sikerre. Ezen felül még érdemes több kérdésre is válaszokat keresni. Kiemeltem néhány kérdést, amelyek bennem biztosan felmerültek/felmerülnek egy vállalkozás elindítása során:

- kik lesznek a potenciális vevők és milyen igényeik vannak, mi alapján döntenek,
- miben jobb ez a vállalkozás a versenytársakétól, miben nyújt többet,
- megfelel-e a szakképzettsége a vállalkozás működéséhez, engedélyköteles-e a tevékenység
- mekkora bevétel várható, milyen költségek fognak felmerülni
- szívesen végzi-e majd ezt a tevékenységet, megbirkózik-e az esetleges akadályokkal

Amennyiben a további kérdésekre is megfelelő válaszokat kap a leendő vállalkozó, eldöntheti, hogy valóban belevág-e a vállalkozás elindításába vagy sem.

VECSENYI (2011) javasolja könyvében a B-teszt elvégzését is, amely az 5 lépéshez kapcsolódóan 7-7 állítást tesz fel. Az ezekre adott igen-nem-talán válaszok alapján eldönthető, hogy a vállalkozást érdemes-e elindítani, vagy inkább keressen egy új üzleti ötletet.

Az induló vállalkozónak nagyon fontos tisztában lennie a személyes készségeivel, erősségeivel és gyengeségeivel, amelyeken dolgozni kell, folyamatosan tanulni, hogy valóban sikeres vállalkozó lehessen. Nagyon fontos szerintem, hogy jó üzleti érzékkel rendelkezzen a vállalkozó, hiszen tudnia kell eladni a szolgáltatását vagy termékét.

El kell döntenie, hogy mi is az a tevékenység, amelyet végezni szeretne. Ha ez meg van, meg kell tervezni, hogy milyen tárgyi eszközök szükségesek a munkavégzéshez; milyen szerszámok, munkaruházat, esetleg autó, valamint mennyi forrásra van ehhez szükség, elegendő összeg áll a rendelkezésre, vagy valamilyen hitelt kell felvennie hozzá.

Kiemelten fontosnak tartom még, hogy legyen előre eltervezve, hogy várhatóan körülbelül milyen költségekkel, bevételekkel fog számolni a vállalkozó, és hogy hol lesz a vállalkozás székhelye, hiszen ha olyan tevékenységet végez a vállalkozó, amihez pl.: valamilyen vegyi anyagot kell tárolnia, akkor nem biztos, hogy a legjobb választás az, hogy a lakhelyén lesz a székhelye.

Ha az előző bekezdésekben felsoroltak alapján úgy dönt az egyén, hogy valóban belevág az egyéni vállalkozás indításába, akkor megkezdhető a tárgyi eszközök beszerzése is, a

szükséges engedélyeknek való utánajárás, a jogi és adózási formák megismerése, és mindenképp előtte egy könyvelő felkeresése.

Egyéni vállalkozásnál nem kötelező a könyvelői közreműködés, de az én véleményem az az, hogy jobb, ha egy szakképzett személy vezet minket végig ezen az úton, és még esetleg tanáccsal is elláthat minket.

A tervezési, szervezési szakaszban érdemes összegyűjteni az induláshoz kapcsolódó költségeket, melyek lehetnek például:

- a berendezések és termelőeszközök költségei,
- a telephely kialakításának költségei,
- az induló készlet értéke,
- a kutatás-fejlesztés költsége,
- a különböző illetékek és eljárási díjak a hatósági engedélyekhez,
- a bérleti díjak előlege, letétje és
- a hirdetési költség a bevezetéshez,
- vállalkozásalapítási költségek (ügyvédi díjak, illetékek). (VECSENYI 2011)

Ezen költségek közül nem biztos, hogy minden pont szerepelni fog a mi induló költségeink között. Nagyságuk a vállalkozó döntésétől függ, hiszen nem mindegy például, hogy milyen minőségű, értékű szerszámmal dolgozik.

3.2. Megvalósítás szakasza és költségei

Ez a szakasz nagyon fontos a vállalkozó életében. Amennyiben könyvelő segítségét veszi igénybe, akkor először is egy megbeszélés keretein belül fel kell vázolni neki a terveket, ő véleményt nyilvánít, esetlegesen tanácsokat ad. Ezután megkezdődik a vállalkozás elindítása az 1.3. alfejezetben leírtak alapján, a szükséges bejelentéseket megteszi a hatóságokhoz, benyújtja a működéshez szükséges engedélyeket. A vállalkozás elindításának benyújtásához nem szükséges könyvelő segítségét igénybe venni.

Amennyiben szükséges, a vállalkozónak bankszámlát kell nyitnia a vállalkozás bevételei és kiadásai egyszerűbb kiegyenlítése miatt. Katásként ez a lépés nem szükséges, de érdemes bankszámlát nyitni, hogy elkülönüljön a vállalkozói- és a magánvagyonra is. (KOHULÁK 2022)

A vállalkozás elindítása alapvetően költségmentes, esetlegesen a könyvelő számíthat fel érte költséget, melynek összege könyvelőnként eltérhet.

A bankszámlanyitás szintén lehet költségmentes, például induló vállalkozó esetében, de ez is attól függ, melyik banknál nyitunk számlát.

Mindkét esetben érdemes több lehetőséget is meghallgatni.

A vállalkozás indításakor felmerülő költségek közé tartozik a MKIK nyilvántartásába történő regisztráció, melynek összege 5.000 Ft/év. Amennyiben az építési kamarához is regisztrálnia kell a vállalkozónak, úgy ez egyszeri 5.000 Ft befizetését jelenti.

4. A VÁLLALKOZÁS KÖNYVVEZETÉSE ÉS NYILVÁNTARTÁSA

A számviteli törvény értelmében minden vállalkozásnak könyvvezetési kötelezettsége van. A könyvvezetés az a tevékenység, amelynek keretében a gazdálkodó a tevékenysége során előforduló, a vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetére kiható gazdasági eseményekről folyamatosan nyilvántartást vezet és lezárja az üzleti év végén. (KISS 2012)

A 2000. évi C törvény a számvitelről hatálya nem terjed ki az egyéni vállalkozásokra, vagyis nem vonatkozik rájuk a kettős könyvvezetési kötelezettség és a beszámoló-készítés sem. A rájuk vonatkozó szabályokat az 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról mellékletei tartalmazzák. Az egyéni vállalkozások könyvelése ahhoz igazodik, hogy milyen adózási módot választott a vállalkozó. Ha például katas egyéni vállalkozó, akkor neki elég a számláit megőrizni, vagy bevételi nyilvántartást vezetni. Ha az Szja törvény hatálya alatt működik a vállalkozó, érdemes szakemberre bízni a könyvelést, a bevallások elkészítését és az adókötelezettségek teljesítését.

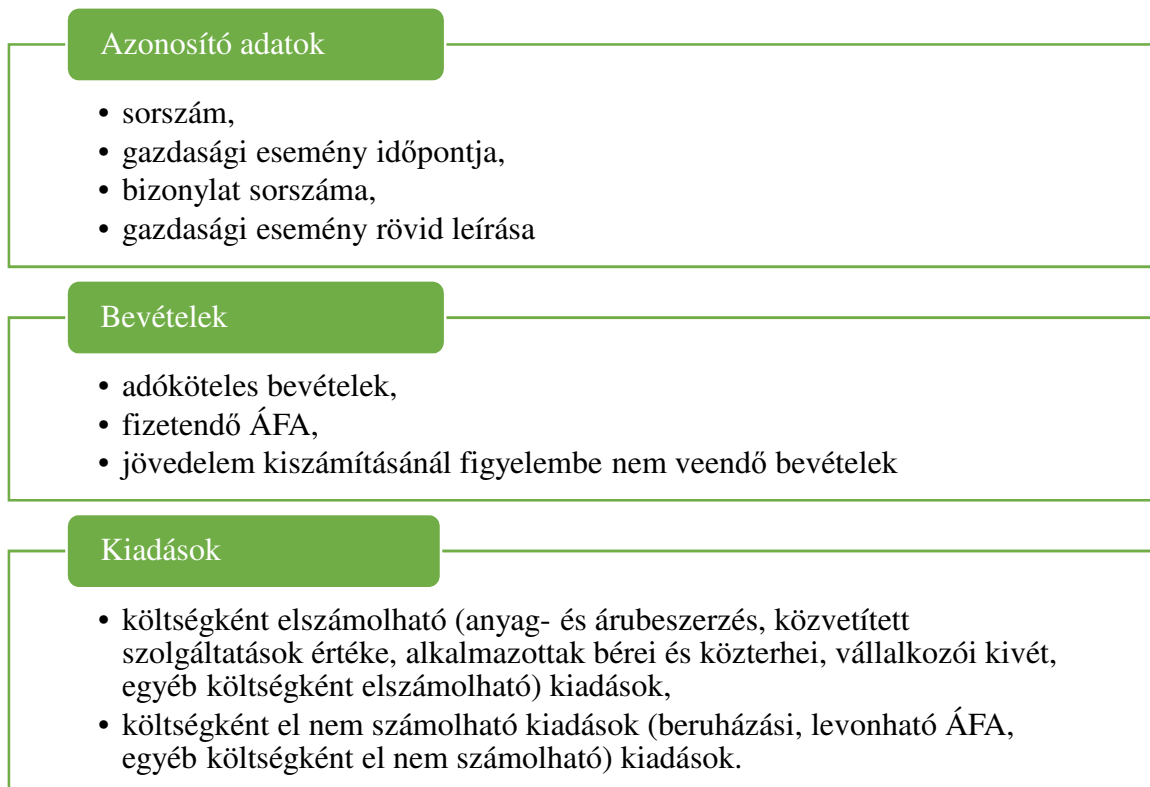
A pénzeszközökről és azok forrásairól, valamint az azokban beállott változásokról vezetett könyvviteli nyilvántartási kötelezettségnek naplófőkönyv, pénztárkönyv vagy más, a követelményeknek megfelelő nyilvántartás vezetésével lehet eleget tenni. (HALÁSZ et al. 2021)

4.1. Alapnyilvántartások

A nem katas egyéni vállalkozók kétféle alapnyilvántartás közül választhatnak, amelyeket adóévenként megváltoztathatnak. Ez a két nyilvántartási mód a naplófőkönyv és a pénztárkönyv.

A naplófőkönyvet köteles a vállalkozó úgy vezetni, hogy az alapján a tevékenysége kapcsán pénzbevételt vagy pénzkidrást eredményező gazdasági esemény egy zárt rendszerben nyomon követhető legyen. Szerepelnie kell benne a termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás ellenértékének abban az esetben is, hogyha a teljesítése akár részben, akár egészében nem pénzben történt. Tartalmára ugyan nincs előírás, de a számviteli törvényben az egyszeres könyvvitelt vezetőkre vonatkozó rész (162.§.) az irányadó. (KISS 2012)

A pénztárcönyv vezetésénél szintén alapelv, hogy a gazdasági események egy zárt rendszerben legyenek nyomon követhetők. A 2. ábrán felsorolt elemeket legalább tartalmaznia kell.

2. ábra: **Pénztárcönyv kötelező tartalmi elemei**

Forrás: Egyéni vállalkozók adózási kézikönyve és az 1995. évi CXVII. törvény 5. számú melléklete alapján saját szerkesztés

A pénztárcönyv vezetését azoknak az egyéni vállalkozóknak érdemes választania, akik nem vagy csak minimális bankszámlaforgalommal rendelkeznek. Banki pénzmozgásnál, külön bank- és készpénzforgalmi nyilvántartást kell vezetni, így ebben az esetben érdemesebb a naplófőkönyv vezetését választani.

4.2. Részletező nyilvántartások

Részletező nyilvántartások közül csak azokat kell az egyszeres könyvvitel keretében vezetni, amelyek a jövedelem megállapításához szükségesek. Például ha a vállalkozó rendelkezik legalább egy tárgyi eszközzel, akkor köteles a tárgyi eszközök, nem anyagi javak

nyilvántartását vezetni. A következőkben felsorolom ezen részletező nyilvántartásokat és a legfontosabbak tartalmát röviden, melyek a következők lehetnek:

- vevőkkel (megrendelőkkel) szembeni követelések nyilvántartása (tartalma: számla száma és kelte, vevő neve, végösszeg és az ebből felszámított ÁFA, a kiegyenlítés módja, kelte és összege)
- szállítókkal szembeni tartozások nyilvántartása (tartalma: számla száma és kelte, szállító neve, végösszeg és az ebből felszámított ÁFA, a kiegyenlítés módja, kelte és összege)
- tárgyi eszközök, nem anyagi javak nyilvántartása (tartalma: a tárgyi eszköz, a nem anyagi javak megnevezése; gép, berendezés esetén a gyártó vállalat neve, a gyártás éve, a gyártási szám; a használatbavétel (üzembe helyezés) időpontja; az elidegenítés vagy (a selejtezési jegyzőkönyvnek megfelelően) a kiselejtezés, a megsemmisülés időpontja; az értékcsökkenési leírás kulcsa; az értékcsökkenés kiszámításának alapja; az értékcsökkenés kiszámításának módosult alapja; az előző évek értékcsökkenésének halmozott összege; az adóévben költségként érvényesíthető értékcsökkenés összege; az értékcsökkenés összegének figyelembevételével számított nettó érték; a kisvállalkozói kedvezmény igénybevételének adóéve és összege)
- beruházási és felújítási költség nyilvántartás (tartalma: a tárgyi eszköz, a nem anyagi javak megnevezése; a beruházási költséget képező kiadás összegei időrendben; a vállalkozói osztalékalapból levont összeg időrendben; az üzembe helyezés időpontja; az üzembe helyezés időpontjában a beruházási költség; az üzembe helyezés időpontjáig a vállalkozói osztalékalapból levont, beruházási költséget képező kiadások halmozott összege; az üzembe helyezést követően a felújítási költség részét képező kiadás összege időrendben; az értékcsökkenési leírás módosítási időpontja időrendben; az értékcsökkenési leírás módosított alapja; az elidegenítés vagy a kiselejtezés, a megsemmisülés időpontja; a kisvállalkozói kedvezmény igénybevételének adóéve és összege)
- értékpapírok, értékpapírra vonatkozó jogok nyilvántartása
- munkabérek, más jellegű személyi kifizetések és a vállalkozói kivét nyilvántartása (tartalma: az érintett személy adóazonosító adatai, a különféle jogcímenek elszámolt személyi jövedelemadó-köteles összegek, a levont személyi jövedelemadó előleg, társadalombiztosítási járulék, szociális hozzájárulási adó, az egyéb levonások, a

kifizetett összeg, a kifizetés kelte, minden olyan adat, amely a személyi jövedelemadó előleg, illetve tényleges összegének a megállapításához szükséges)

- gépjármű-használati nyilvántartás – útnyilvántartás (tartalma: utazás időpontja, célja, felkeresett üzleti partnerek neve, megtett kilométerek száma)
- hitelbe vagy bizományba történő értékesítésre átadott, átvett áruk nyilvántartása
- egyéb követelések, kötelezettségek nyilvántartása
- selejtezési nyilvántartás
- alkalmi foglalkoztatás nyilvántartás
- leltár
- alvállalkozói nyilvántartás
- szigorú számadású nyomtatványok nyilvántartása (tartalma: nyomtatvány neve és számjele; beszerzés kelte; tömb(ök) sorszáma (től-ig); használatbavétel kelte; felhasználás kelte; kiselejtezés kelte) (1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 2023)

Azon vállalkozónak, aki katásként szeretné végezni tevékenységét, bevételi nyilvántartást szükséges vezetnie, de az is elegendő, ha az általa kiállított nyugtákat és számlákat megőrzi, és ezekből a bevételszerzésének időpontját meg lehet állapítani. Ha a vállalkozás átutalásos fizetési módot is alkalmaz, akkor esetében nem elegendő a számlák megőrzése, mert abból nem állapítható meg a jóváírás napja. (SZABÓ 2023)

A bevételi nyilvántartásnak legalább a sorszámot, a bizonylat sorszámát, a bevétel összegét és a megszerzésének időpontját tartalmaznia kell.

A bizonylatokat, számlákat, valamint a nyilvántartást a kiállítás adóévét követő 5. év végéig meg kell őrizni. (TÓTH 2022)

Átalányadózás választása esetén, ha a vállalkozó az alanyi adómentességet választja, vagyis nem érvényesíti ÁFA-levonási jogát, elegendő naplófőkönyvet vezetni. Ha a vállalkozó átlépi a 12 millió forintos alanyi adómentes határt, akkor ÁFA levonására lesz jogosult, ezért teljes pénztárkönyvet kell vezetnie.

A számlákat, nyilvántartásokat a 2023. évre vonatkozóan, 2029. december 31-éig kell megőrizni. Ha tehát a 2023-as évre vonatkozóan 2024. május 20-ig kell SZJA bevallást benyújtani, így 2024. december 31-én kezdődik a 2023-as dokumentumok elévülési ideje.

Innentől számítva 5 évig kell megőrizni az iratokat. (2017. évi CL. törvény az adózás rendjéről 2023)

A vállalkozói SZJA alatt adózó egyéni vállalkozó pénztárkönyvben vagy naplófőkönyvben vezeti nyilvántartásait. Ezen adózási módnál is az öt éves bizonylat megőrzési szabályt kell alkalmazni.

5. ESETTANULMÁNY EGY KLÍMASZERELŐ VÁLLALKOZÁSRÓL

Ebben a fejezetben egy saját példán keresztül, a férjem, Sütő Zoltán vállalkozásának indításán és működésén keresztül szeretném bemutatni egy klímaszerelő vállalkozásának elindulását az ötlettől a megvalósulásig, valamint az egyéni vállalkozás elindítását a webes ügysegéd felületén. Továbbá azt, hogy mi hogyan választottunk adózási formát, milyen költségekkel kellett és kell számolnia, valamint, hogy milyen engedélyek szükségesek a működéséhez. Hiszen az első pillanattól kezdve részt vettem a vállalkozás életében.

5.1. A vállalkozás bemutatása

Először röviden szeretném bemutatni a férjem karrierjét, hogyan vált klímaszerelő egyéni vállalkozóvá.

2013-ban kamionsofőrként kezdett el dolgozni, amely pozícióban majdnem minden területen kipróbálta magát. Kezdve a betonmixer vezetésével, majd a nyerges-billencsezéssel, ponyvás nyerges vezetésével, a négytengelyes billencs vezetésével, majd pedig kipróbálta a külföldi kamionozást is; autószállító trélerrel járta Európát. Ezt követően ismét ponyvás szerelvénnel dolgozott egy jászberényi cégnél. Időközben úgy érezte, hogy nem ezt szeretné csinálni; a munkaideje nem volt fix, nem tudta mikor fog végezni aznap. A körülbelül 8 év kamionozás után úgy döntött, hogy szeretne váltani, mégpedig szeretne a saját maga főnöke lenni előbb-utóbb, így 2020-ban elhatározta, hogy klímaszerelőként szeretne dolgozni. Ehhez be is iratkozott a szükséges tanfolyamra. 2021 tavaszán, mikor befejezte a tanulmányait, és sikeresen megszerezte a szakképesítést, szinte pár napon belül el is helyezkedett egy nagytarcsai cégnél. A 2021-es évet munkavállalóként ledolgozta ennél a cégnél, majd 2022-ben saját vállalkozást indított.

Vállalkozásának indulásakor a környékbeli könyvelők közül szerettünk volna megbízni valakit. Több könyvelőt is megkérdeztünk, de sokan nem vállaltak egyéni vállalkozás könyvelését. Az egyik hölgy ajánlotta a volt kolléganőjét, aki már a telefonban is szimpatikus és segítőkész volt, így megbeszéltünk vele egy személyes találkozót, ahol felvázoltuk neki a terveket, és a tanácsát kértük. Ugyan nem volt jártas, az ilyen vállalkozások könyvelésében, de rengeteg dolognak utána járt, és segített nekünk.

Még igazán nem tudtuk, hogy fog alakulni az éves bevétel, de azt tudtuk, hogy a főszezonban (májustól-augusztusig biztosan) mindennapra lesz klímatelepítés. Az augusztusi hónapot követően nem voltunk előrelátóak, hiszen nagyon sok ember a meleg miatt szereltet be otthonába klímaberendezést, így arra számítottunk, hogy nem, vagy alig lesz megrendelés. Fontos információ volt a könyvelő számára, hogy a gépeket nem a férjem értékesíti, csak a szerelés lesz a bevételi forrása. Ezen információk birtokában ő a katas egyéni vállalkozást javasolta, alanyi adómentes formában. Ekkor – 2022 áprilisában – még évi 12 millió forintos árbevétele lehetett egy katas egyéni vállalkozónak, illetve 12 millió forintig választhatta az alanyi adómentességet.

Ez a férjem vállalkozásánál a 2022-es évre 9 millió forintot jelentett, hiszen áprilisban kezdte meg a működését egyéni vállalkozóként. A terv az volt, hogy a főszezont végig dolgozza, majd szeptembertől szünetelteti a vállalkozását, hiszen már nem, vagy nagyon kevés munkája lett volna. Így a 9 millió forintos bevételi határ is megfelelő lett volna.

2022. szeptember 1-jével viszont módosult a KATA-törvény, ki kellett jelentkezni a régi kata hatálya alól, és bejelentkezni az új kata hatálya alá. Ez nem kedvezett a tervnek, hiszen így a bevétele áprilistól augusztusig volt közel 9 millió forint, amely keretösszeg neki december 31-éig állt rendelkezésére. A törvény módosításának köszönhetően a megemelt havi katakerettel számolva, 7,5 millió forint lett volna a kerete áprilistól augusztusig, melyet körülbelül 1,4 millió forinttal túllepett, így 551 ezer forint különadót kellett megfizetnie.

Időközben pedig a szezon is elhúzódott, az orosz-ukrán háború következtében fellépő rezsiár növekedés miatt, így bőven volt még ügyfél, aki klímaberendezést szeretett volna.

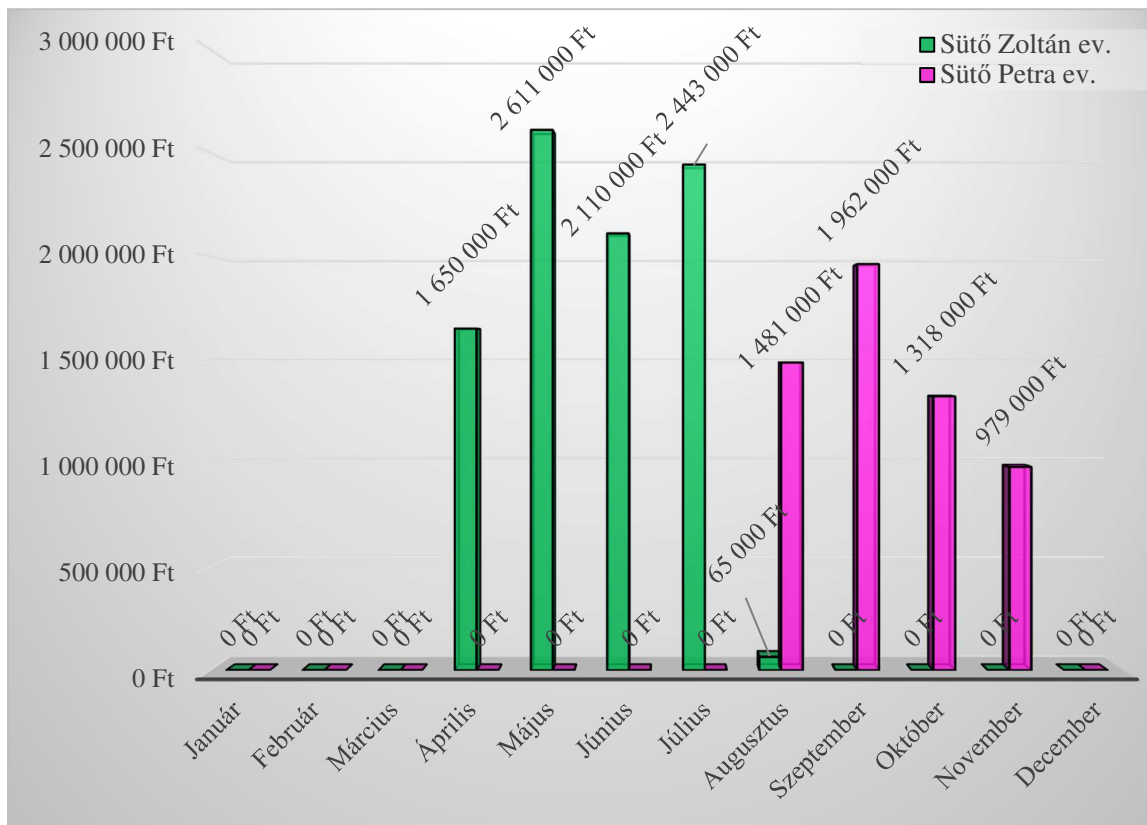
Ezen nehezítő körülmények – KATA-törvény változás és rezsiár növekedés – miatt a legjobb lehetőség továbbra is a kata és alanyi adómentes forma lett volna. De mivel a férjem, ha nem szünetelteti a vállalkozását, akkor átkerült volna az ÁFA körébe, így mentőötletként, többszöri könyvelői konzultációval arra a döntésre jutottunk, hogy indítsunk egy vállalkozást az én nevemben.

Ehhez azonban az kellett, hogy a férjem munkavállaló legyen az én vállalkozásomban, hiszen képesítéshez kötött a tevékenységi kör. Mivel a szezon még javában tartott így tovább folytatta a munkát, az én vállalkozásomban.

Az én vállalkozásomnál az alanyi adómentes keret 2022-re vonatkozóan 5 millió forint volt, a kata keret pedig 5x1,5 millió, azaz 7,5 millió forint volt a törvény változása miatt. Az 5 millió forintos alanyi adómentes keretet itt is átléptük, ÁFA-körbe kerültem. A 2022-es szezon novemberig tartott.

2023. februárban már újraindítottuk a férjem vállalkozását, hiszen már heti 2-3 napra volt klímatelepítés. Ebben az évben már megkezdte a vállalkozásának a hirdetését is, így előfordul olyan klímatelepítés is, ahol ő adja el a berendezést is, ami által a bevétele jóval magasabb lesz. Erre viszont a kata nem lesz elég egész évben, így döntenünk kellett, hogy melyik adózási módot válassza ezután.

Többszöri egyeztetés, tervezgetés, kalkuláció után a könyvelővel arra a döntésre jutottunk, hogy a vállalkozói személyi jövedelemadózás lesz a megfelelő a férjem számára a tervezett bevétel alapján. Amíg viszont nem válik rendszeressé a klímatelepítés, addig marad a kata, alanyi adómentesség. Mivel a vállalkozás januárban szünetelt, ezért arra a hónapra vonatkozóan nem jár a 1.500.000 forintos kata keret, viszont az alanyi adómentesség havi 1.000.000 forintos kerete igen. Így a márciusi hónapig a kata kerete 2x1.500.000 forint, az alanyi adómentes kerete pedig 3x1.000.000 forint. Ha áprilisban is katásként és alanyi adómentesként szeretné végezni a tevékenységét, akkor a kata kerete 3x1.500.000 forint, vagyis 4.500.000 forint lenne, az alanyi adómentes keret pedig 4x1.000.000 forint. Ez a keretösszeg viszont már nem lesz elég az áprilisi hónapra. A tavalyi (2022.) év adataiból jól látszik (3. ábra), hogy a szezon hónapjaiban ezt a keretet már csak a szerelési díjjal is átlépte.

3. ábra: Sütő Zoltán és Sütő Petra egyéni vállalkozók 2022. évi bevételei

Forrás: A két vállalkozás 2022. évi bevételei alapján saját szerkesztés

A 3. ábráról jól látható, hogy az áprilisi hónaptól váltania kell a korábban a könyvelővel megbeszélte vállalkozói személyi jövedelemadózára, hiszen az idei évben is hasonló – esetlegesen még nagyobb – havi bevételekkel kell számolni.

5.2. A vállalkozás elindítása a Webes Ügysegéd segítségével

Ugyan az egyéni vállalkozás elindításához nincs szükség könyvelő segítségére, mi mégis megkértük, hogy segítsen az elindításban. Mivel mindketten rendelkezünk ügyfélkapus regisztrációval, így az online elindítás volt a legkézenfekvőbb.

A nyilvantarto.hu/ oldalon a szolgáltatások fül alatt található Webes Ügysegéd felíratra kattintva kikerestük az egyéni vállalkozás pontot, melyre rákattintva látható egy bejelentkezés gomb, ahol az ügyfélkapus felhasználónévvel és jelszóval tudunk bejelentkezni. Innentől már csak az adatok megadására van szükség.

A székhely megadásával folytatódik a vállalkozás elindítása, amely a férjem esetében a lakhelyünk lett.

Ezt követően a tevékenységi kört kell kiválasztani, mely különös körülményt igényel. Ehhez segítségül hívtuk a teaorszamok.hu weboldalt, ahol részletesen fent vannak az adott tevékenységi kör alatt végezhető tevékenységek, valamint, hogy szükséges-e hozzá valamilyen szakképesítés. A férjem esetében a TEÁOR-kód a 432204 – Szellőző-, légkondicionáló berendezés szerelése, amely szakképesítéshez kötött. Mivel rendelkezik vele, ezért végezheti a tevékenységet. Az én vállalkozásomnál, ahol én nem rendelkeztem a tevékenységi körhöz szükséges szakképesítéssel, így olyan alkalmazottat foglalkoztathattam (ez esetben a férjemet), aki rendelkezik megfelelő végzettséggel. Több tevékenységi kört is meg lehet adni, de egy főtevékenységnek mindenképpen lennie kell. Mivel a férjem más tevékenységet nem végez, így csak a fentebb leírt 432204 kódú tevékenység került bejegyzésre. Ez a későbbiek folyamán is bővíthető.

Ezután egy kicsit bonyolultabb rész következik, az adózás kiválasztása. A férjem alanyi adómentes és kata adózóként indult, így az áfa résznél csak az „alanyi adómentességet választok” résznél kellett bejelölni az igen-t, valamint a kisadózók tételes adózására vonatkozó részt kellett kitölteni az adataival.

Különböző nyilatkozatokat kell elolvasni, elfogadni, és tudomásul venni a benne foglaltakat. Ezek a törvényi előírásokra, a székhely (vagy telephely) használati jogára és a tevékenységi körökhöz kötött képesítések meglétére vonatkoznak.

Az adatok beküldésével és a nyilatkozatok elfogadásával el is indítottuk a vállalkozást. De ezekkel a lépésekkel még nem fejeztük be a további szükséges lépések megtételét.

Jellemzően még aznap megküldik az adószámot, illetve a nyilvántartási számot. Ezen számok birtokában el kell végezni a kamarai regisztrációt, majd 5 napon belül a megadott számlaszámra el kell utalni a kamarai regisztráció díját.

Ezt követően kell bejelentkezni a székhely szerinti önkormányzathoz a helyi iparűzési adófizetési kötelezettség miatt. A férjem esetében (katás egyéni vállalkozó) ez úgy zajlott, hogy az e-önkormányzat felületén bejelentkeztünk a 2.500.000 forint adóalap szerinti fizetés alá, amely 2%-os iparűzési adó mérték (önkormányzatonként eltér) esetén évente 50.000 forintot jelent.

Amennyiben kereskedelmi tevékenységet kívánunk végezni, azt egy külön nyomtatványon lehet bejelenteni az önkormányzathoz.

A számlázás történhet papír alapon is és elektronikus felületen is. Amennyiben elektronikus felületen történik, fontos, hogy a számlázó program rendelkezzen „NAV-bekötéssel”. Ez azt jelenti, hogy a számlákat nem kell külön lejelenteni a NAV felé, hanem egyből látható a rendszerükben. Papír alapú számlázás esetén nagyon kell figyelni a különböző lejelentési határidőkre. A férjem a számlazz.hu oldalon hozott létre egy fiókot, ahol egyszerűen, könnyedén állítja ki a számlákat, illetve ha az ügyfél rendelkezik email címmel, emailben pillanatokon belül megkapja a számlát.

Abban az esetben, ha áfa körös egyéni vállalkozást indítunk, bankszámla nyitási kötelezettségünknek is eleget kell tennünk. A férjem vállalkozása esetében erre nem volt szükség.

5.3. A vállalkozás költségei

A következőkben pedig szeretnék kitérni az indítási- és a további költségekre is a katás, alanyi adómentes klímaszerelő vállalkozás tekintetében.

A könyvelővel való konzultációk mind ingyenesek voltak. Mi a vállalkozás elindítását is a könyvelővel közösen csináltuk meg, a szükséges bejelentéseket ő tette meg a különböző hatóságok felé, így emiatt a vállalkozás indításáért 12.700 Ft-ot fizetett a férjem. Maga a vállalkozás elindítása nem igényel könyvelői segítséget, saját magunknak is megtehettük volna, de így éreztük biztosabbnak, és problémamentesnek az elindítást. A MKIK regisztrációja évi 5.000 Ft, az építőipari regisztráció pedig egyszeri 5.000 Ft költséget jelent.

Egy klímaszerelő vállalkozó esetében a Nemzeti Klímavédelmi Hatóság oldalán történő regisztráció és bejelentés, ugyan díjmentes, de az éves klímafelügyeleti díjat meg kell fizetnie.

A 2007. évi LX. törvény 10/C. § (5) bekezdés c) pontja alapján évi 21.000 forint klímavédelmi felügyeleti díjat kell megfizetnie.

A felügyeleti díj megfizetését két egyenlő részletben, utólag, minden év július 31. napjáig és január 31. napjáig kötelesek megfizetni. A január 1. és június 30., valamint július 1. és december 31. közötti időszakra vonatkozó felügyeleti díj összegéről a miniszter felügyelete alatt álló klímavédelemért felelős hatóság az adatbázison keresztül, egyenlegértékesítő megküldése útján, június 30. és december 31. napját követő 5 munkanapon belül tájékoztatja a felügyeleti díj megfizetésére kötelezetteket. Ha a tevékenységét a tárgyév január 1. és június 30., vagy július 1. és december 31. között kezdi meg, abban az esetben a díjat időarányosan kell megfizetni. (2017. évi LX. törvény az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről 2023)

A munkavégzéshez szükséges autót még a vállalkozás elindulása előtt megvette, így nem terhelte cégautó-adó. Ezután kezdte meg a férjem a szükséges szerszámok, és a kezdéshez szükséges anyagok beszerzését. A szerszámok hozzávetőlegesen 500.000 Ft-ba, az anyagok pedig körülbelül 250.000 Ft-ba kerültek.

Néhány alkalommal, mikor bonyolultabb volt a telepítés, egyszerűsített foglalkoztatottként volt egy bejelentett segédmunkása, napi bejelentéssel. Ez kezdetben 1.000 Ft/nap volt, majd emelkedett 2.000 Ft/napra.

Egy ilyen munkavállalót, egyszerűsített foglalkoztatottként havi 15 napra lehet bejelenteni 6 hónapra vonatkozóan.

Az ő munkabére egy napra 11.960 Ft volt, a garantált bérminimum napi összege volt, hiszen szakképesítést igénylő munkát végzett.

A kisadózó vállalkozások tételes adójának havi összege 50.000 Ft, áprilisban félállásban végezte a tevékenységét, így arra a hónapra 25.000 Ft volt.

A helyi iparüzési adó összege településenként eltér, van olyan település, ahol az adó mértéke 0%, van ahol pedig a maximális 2%. A férjem esetében a következő sorokban leírtak szerint alakult a helyi iparüzési adó összege a 2022-es évre vonatkozóan. A Covid-19 miatt

településünkön az adó mértékét 2%-ról 1%-ra csökkentették. Az egyszerűsített adóalap meghatározását választottuk, tehát ha a vállalkozás éves bevétele nem haladja meg a 12.000.000 forintot, akkor 2.500.000 forint az adó alapja. Ez alapján, éves szinten 50.000 forint helyett 25.000 forint iparűzési adót kellett volna megfizetni, ha egész évben működik a vállalkozás. Mivel áprilistól indult a férjem vállalkozása, így 10.206 Ft helyi iparűzési adót kellett megfizetnie.

A könyvelő költsége havi 19.050 Ft, mely tartalmazta az egyszerűsített foglalkoztatott bejelentését is.

A 4. táblázatban összegzem az induló költségeket, valamint az év közben felmerülő költségeket a férjem vállalkozása tekintetében.

4. táblázat: **A klímaszerelő vállalkozás induló-, év közbeni és havi szinten felmerülő költségei**

Klímaszerelő vállalkozás költségei	
Induló költségek	Év közben és havi szinten felmerülő költségek
- Vállalkozás elindítása a könyvelővel, szükséges bejelentések megtétele: 12.700 Ft	- Kata (havonta): 50.000 Ft
- MKIK regisztráció: 5.000 Ft (minden évben fizetni kell)	- Havi könyvelési díj: 19.050 Ft
- Építőipari kamarai regisztráció: 5.000 Ft	- Egyszerűsített foglalkoztatott napi bejelentése kezdetben: 1.000 Ft/nap , majd 2.000 Ft/nap
- Szerszámok költsége: 500.000 Ft	- Havi anyagköltség: körülbelül 300.000 Ft
- Anyagköltség: 250.000 Ft	- Éves klímavédelmi felügyeleti díj: 21.000 Ft/év

Forrás: A vállalkozás adatai alapján saját szerkesztés

5.4. A vállalkozás értékelése

Úgy gondolom, hogy egy egyéni vállalkozás elindítása korábban nem volt ennyire egyszerű, mint napjainkban, amikor elég egy ügyfélkapus felhasználói fiók, és online pár kattintással elvégezhető az elindítás.

A kisadózó vállalkozások tételes adója nagyon kedvező adózási lehetőség egy olyan egyéni vállalkozás esetében, amelyik kevés költséggel dolgozik, hiszen ennél a formánál nincs költségelszámolás. Valamint nem számláz mindennap nagyon magas összegeket (pl. 100.000 Forintot), hiszen ha havi 20 munkanappal számolunk, a végösszeg 2.000.000 Forint, amely 12 hónapra már 24.000.000 Forint lenne, a kata-keret pedig 12.000.000 Forint. A kiszámlázandó összeg a kata-keret kétszerese lenne, a 12.000.000 Forint után a 40%-os különadót meg kellene fizetni.

A férjem vállalkozásának esetében sajnos ez a forma nem a legjobb választás, hiszen napi szinten 100.000 Forint felett számláz a főszékhelyen. A 2022. év adataiból is látszik (3. ábra), hogy a 18.000.000 forintos éves keret nem elég számára. A tavalyi évben működő két vállalkozás összbevétele ugyanis 14.619.000 forint volt áprilistól novemberig. A 2023. évben pedig biztosan nem lenne elegendő ez a keret, mert a február és március havi bevétele csaknem 3.000.000 forint.

Az ő esetében a vállalkozói szja a legjobb megoldás a 2023. évre tervezett bevételei és kiadásai alapján.

6. KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

A dolgozat megírása során az alábbi megállapításokat és **következtetéseket** tettem:

- egy egyéni vállalkozás elindítása nagyon egyszerű a Webes Ügysegéd használatával, ugyanakkor célszerű könyvelő segítségét kérni, vagy megbízni az elindítással
- az adózási formák megértése egy nem hozzáértő számára nehézkes (a mi példánkból kiindulva a férjem számára nehézséget okozott a vállalkozói személyi jövedelemadózásnál annak a megértése, hogy a befolyt jövedelem a vállalkozás pénze, nem az övé, nem gazdálkodhat vele bármikor, csak abban az esetben, ha a vállalkozás nevére kéri a számlát)
- célszerű az adózási formák megismerésére több időt szánni, és nem egyből belevágni a legjobban hangzó lehetőségbe, mert nem biztos, hogy az a legmegfelelőbb az adott egyéni vállalkozó számára

A dolgozatban levő következtetések és megállapítások alapján az alábbi **javaslatokat** fogalmaztam meg:

- az adózási formák és az azon belüli lehetőségek megértésére, valamint azokból a megfelelő kiválasztására több időt biztosítson magának a vállalkozó, és ha valami nem egyértelmű a számára kérdezze meg a könyvelőt az esetleges félreértések elkerülése miatt
- amennyiben nem az alanyi adómentességet és a kátát választja a vállalkozó, mindenképpen kérje könyvelő segítségét
- a vállalkozás elindítása előtt készítsen egy üzleti tervet a várható költségeivel és bevételeivel
- legyen tisztában a vállalkozó azzal, hogy a tevékenység, amelyet végezni szeretne végzettséghez, vagy engedélyhez kötött-e és gondoskodjon ezek meglétéről, vagy alkalmazzon olyan személyt, aki rendelkezik a szükséges végzettséggel.

7. ÖSSZEFOGLALÁS

Dolgozatomban bemutattam az egyéni vállalkozások indításával kapcsolatos feladatokat, valamint azt is, hogy milyen adózási módok közül választhatnak és, hogy milyen kötelezettségeik keletkeznek.

Szakedolgozatom öt nagyobb fejezetre osztható. Az első fejezetben ismertettem az egyéni vállalkozás fogalmát, azt, hogy ki lehet és ki nem egyéni vállalkozó. Ezt követően az egyéni vállalkozás létrehozásával, működésével, szüneteltetésével és megszüntetésével foglalkoztam, továbbá bemutattam, hogy milyen előnyei, illetve hátrányai lehetnek ennek a formának.

A második fejezetben azt a 3 választható adózási formát ismertettem, amelyek közül választhat az induló vállalkozó, a hatályos jogszabályok és a rendelkezésre álló szakirodalmak segítségével. Ezek pedig nem mások, mint a kisadózó vállalkozások tételes adója, a vállalkozói jövedelem szerinti adózás és az átalányadózás. Minden formánál kitértem az adó alapjára, mértékére, az adó alanyára, az alanyiség kezdetére és megszűnésére, valamint a helyi iparüzési adó megfizetésének kötelezettségére. A fejezet végén röviden kitértem az alanyi adómentességgel és az általános forgalmi adóval kapcsolatos szabályokra is.

A következő fejezetben a vállalkozás indításának szakaszaival folytattam a dolgozatomat. Először a tervezési, szervezési szakasz teendőire és költségeire, majd a megvalósítás szakaszára és költségeire is kitértem.

A negyedik fejezetben röviden bemutattam, hogy milyen alap- és részletező nyilvántartásokat kell vezetnie egy egyéni vállalkozónak, annak függvényében, hogy melyik adózási formát választja.

Ezután elérkeztünk a dolgozatom legfontosabb fejezetéhez, ahol egy esettanulmány keretében egy klímaszerelő egyéni vállalkozás indítását és működését mutattam be. A vállalkozás ötletétől kezdve, hogy milyen adózási formát választottunk, milyen költségekkel kellett számolni, milyen hibákat vétettünk, illetve, hogy melyik adózási forma lenne valóban megfelelő egy ilyen vállalkozás számára.

Záró gondolataim a témával kapcsolatban, hogy a három választható adózási forma közül, arról, hogy melyik a legmegfelelőbb az induló vállalkozónak, az általam összegyűjtött információk alapján kell döntenie. Természetesen ehhez számos jogszabály, szakirodalom, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal honlapja is rendelkezésre áll. De ha valami még ezek alapján sem érthető, vagy egyértelmű, érdemes egy könyvelőt megbízni az adminisztratív teendők elvégzésével, ő biztos segítséget tud nyújtani a rendelkezésre álló információk megértésében is.

8. IRODALOMJEGYZÉK

Jogsabályok:

1990. évi C. törvény a helyi adókról, 2023

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról, 2023

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról, 2023

2007. évi LX. törvény az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről, 2023

2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről, 2023

2017. évi CL. törvény az adózás rendjéről, 2023

2022. évi XIII. törvény a kisadózó vállalkozók tételes adójáról, 2023

Felhasznált szakirodalmak:

Békés B. Halász Zs. (2021): Forgalmi adók és a vámjogi szabályozás alapjai – Budapest, Wolters Kluwer Hungary Kft.

Békés B., Halász Zs., Szabó I., Varga E. (2022): A jövedelem- és vagyoni típusú adók – Budapest, Wolters Kluwer Hungary Kft.

Chikán A. (2006): Bevezetés a vállalatgazdaságtanba – Budapest, AULA Kiadó Kft.

Chikán A. (2021): Vállalatgazdaságtan – Budapest, Akadémiai Kiadó Zrt.

Dupcsák Zs. (2019): Vállalatgazdaságtan előadásanyag - Gyöngyös

Farkas A., Száraz T. (2016): Adómentességek az áfa rendszerében – Budapest, Wolters Kluwer Hungary Kft.

Halász Zs., Szabó I., Varga E. (2021): Adótan és adóeljárás – Budapest, Wolters Kluwer Hungary Kft.

HVG Kiadó Zrt. (2023): Egyéni vállalkozás adózása, számvitele – Budapest, HVG Kiadó Zrt.

Kiss J. T. (2012): A számviteli törvény 2012 – Budapest, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktatási és Kiadó Zrt.

Kovács L., Orlovits Zs., Csákay Z., Szira Z. (2021): A gazdasági jog alapjai - Gödöllő

Lakatos M. (2013): Adózás I. – Budapest, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Rekettye G. (2012): Marketing a magyar kisvállalatoknak – Budapest, Akadémiai Kiadó Zrt.

Szabó T. (2023): Egyéni vállalkozók adózási kézikönyve – Budapest, adonet.hu

Szamkó J., Sándorné Új É. (2018): Segédlet az államháztartási könyvviteli szolgáltatást végzők továbbképzéséhez 2018 – Budapest, Wolters Kluwer Hungary Kft.

Tóth E. I. (2022): Speciális adózási ismeretek I. előadásanyag - Gyöngyös

Vecsenyi J. (2011): Kisvállalkozások indítása és működtetése – Budapest, 72h.com

Linkgyűjtemény:

https://adozona.hu/2023_as_adovaltozasok/hipa_helyi_iparuzesi_ado_elabe_hipaalap_egy_YQ0VRQ 2023

<https://bkik.hu/hu/szolgalattasok/tudastar/adozasi-formak-egyen-vallalkozokent> 2020

<https://www.hrportal.hu/hr/atalanyadozas-2023-20230327.html> Kovács Regina (2023)

<https://kataszabalyok.autokata.hu/hc/hu/articles/360015214540-Mikor-kell-v%C3%A1llalkoz%C3%B3i-banksz%C3%A1mla->

Kohulák Dominika (2022)

<https://kataszabalyok.autokata.hu/hc/hu/articles/5664601711132-%C3%81tal%C3%A1nyad%C3%B3z%C3%A1s-Milyen-ad%C3%B3kat-j%C3%A1rul%C3%A9kokat-kell-fizetni->

Kovács Kitti (2023)

<https://www.kobaka.hu/az-egyen-vallalkozas-elonyei/>

Kovácsné Bakó Katalin (2016)

<https://www.vpont.hu/szakertoi-jelentesek/2011-09-14/egyen-vallalkozas-alapitas-elonyok-es-hatranynok.html> Szabó Tibor (2011)

9. TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat: Az egyéni vállalkozás előnyei és hátrányai	4
2. táblázat: Az átalányadózás esetében végzett tevékenység alapján elszámolható költséghányadok.....	14
3. táblázat: Az egyszerűsített iparűzési adófizetés bevételi sávjai alapján fizetendő adók összege	15
4. táblázat: A klímaszerelő vállalkozás induló-, év közbeni és havi szinten felmerülő költségei	36

10. ÁBRÁK JEGYZÉKE

1. ábra: Az életképesség vizsgálatának lépései	21
2. ábra: Pénztárkönyv kötelező tartalmi elemei.....	26
3. ábra: Sütő Zoltán és Sütő Petra egyéni vállalkozók 2022. évi bevételei.....	33

11. NYILATKOZATOK

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Sütő Petra

A Hallgató Neptun kódja: VPLTYF

A dolgozat címe: Az egyéni vállalkozás indításával kapcsolatos tervezési, szervezési feladatok, különös tekintettel a számviteli teendőkre vonatkozóan

A megjelenés éve: 2023

A konzulens tanszék neve: Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: Pusztamonostor, 2023. április 18.

Hallgató aláírása

KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

A Sütő Petra (név) (hallgató Neptun azonosítója: VPLTYF) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem

Kelt: Gyöngyös, 2023. április 18.

Belső konzulens